U. B. BERGEN
Ms. 16/1.21

Nr. 5 FRIHETEN 1945
MARS
DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

HVORFOR FØRES AKTIV KRIGSPOLITIKK?

I diskusjonen om den aktive krigspolitikk støter en stadig på at mange landsmenn røper en fullstendig mangel på forståelse av hva begrepet *aktiv* innebærer i denne sammenheng. De forstår det slik at vi setter aktiv motstand opp mot passiv motstand som et kategorisk enten—eller. Dette er selvfølgelig en total misforståelse. I sitt brev til statsminister Nägårdsvold av 20/10 1941 uttaler Per Dølen bl. a.:

«De naive og negative trekk i den passive motstandspolitikk, i hvert fall slik den er praktisert hos oss, kommer bl. a. til uttrykk deri, at den omtrent utelukkende rammer bare ett område av Hitler-Tysklands krigspolitikk, nemlig nazifiseringen, men ikke de mest sårbare områder som nå uten tvil er *produksjonen* og *okkupasjonshæren*, okkupasjonshæren tatt i videste forstand.»

Vi har stillet oppgaven å føre en *konsekvent og slagkraftig krigspolitikk — frigjort for ethvert spor av naive og negative trekk.* Men det betyr slett ikke at vi overser betydningen av den passive mostand overhodet. Tvert imot. Den passive motstand inngår i og supplerer den aktive motstand. Men vi bekjemper den tendens i den passive krigspolitikk som begrenser kampen til et enkelt område, nemlig nazifiseringen, mens de viktigste områder, nemlig *krigsmakten* og *krigsindustrien*, forblir uantastet. Etter at Hitler-Tyskland har mistet omtrent alle sine «kolonier» i Europa, har Norge fått en enda større betydning for den tyske krigsmaskinen. Vi nevner bare norsk gruvedrift, aluminiumsfabrikkene, molybdenutvinning osv. Norge er i dag det eneste land Tyskland kan få en rekke krigsviktige produkter fra.

Når norske sabotører i dag sprenger de krigsviktige bedrifter, er det kamphandlinger som *direkte* rammer den tyske krigsmakta. Det er handlinger som virker til å forkorte krigen og undertrykkelsen av det norske folket. Og dette skjer uten at det så å si koster norske meneskeliv. Det er i høyeste grad en effektiv krigsførsel. Når enkelte representanter for den passive motstandspolitikk forbyr slike krigshandlinger, kan det ikke være annet enn negative trekk i denne politikk som kommer til uttrykk. Fagbevegelsens oppgave i dag er å gi hele den norske arbeiderklasse en klar forståelse av, at å la den krigsviktige industri fortsette uantastet, betyr en forlengelse av krigen og det norske folks lidelser. Fagorganisasjonens masser må bli grepet av en ubendig trang til sjøl å være med på å forkorte krigen ved aktivt å støtte sabotørene i deres arbeid, ved sjøl å utvikle sabotasjen.

Kampen på heimefronten er underlagt en viss lovmessighet i sin utvikling. Det skjer i alle undertrykte nasjoner en stadig stigning i kampen, idet den slår over fra spredte aksjoner til alminnelig folkereising mot undertrykkerne. For norsk fagbevegelse er problemet i dag å stå på høyde med denne utvikling.

Fagorganisasjonens plass er på kampfronten for Norges fridom og sjølstende. Parolen er: Norge skal seire i krigen, koste hva det koste vil.

BOYKOTT NAZIPRESSA

Enhver deltakelse i diskusjonen i nazipressa, enten det gjelder «ungdommen», «padder i språket» eller om «Er krigen Guds vilje», bør boykottes av alle som vil regne seg som god nordmann. Nazistene har startet eller holder i gang diskusjonen for sine egne formål og leder den dit de vil ha den. Det tjener heller ingen hensikt å delta i slike ørkesløse diskusjoner. Man bare støtter opp under og skaper interesse for den stink-

FAGKONGRESSEN I LONDON

Den første store internasjonale arbeiderkonferansen etter krigsutbruddet pågår nå i London. Det er en verdenskonferanse som er innkalt av den britiske landsorganisasjon med fagforeningsrepresentanter fra de allierte land og fra de statene som ikke deltar i krigen.

Blant observatørene fins det noen representanter fra den forbudte illegale spanske fagbevegelsen. Bak konferansens 240 delegater fra 40 land, står om lag 50 millioner faglig organiserte arbeidere. Ved møtets begynnelse framførte major Attlee en hyldest til arbeiderne i de land som fremdeles lider og kjemper under naziåket.

En englender, en amerikaner og en russer ble enstemmig valgt til konferansens presidium. Den sovjetrussiske landsorganisasjon har sendt en delegasjon på 35 delegater med landsorganisasjonens leder, M. Kusnetsov, i spissen. Han har holdt det hittil mest oppsiktsvekkende innlegget på konferansen. Han gjorde det her klart at også arbeiderne i de land som ikke deltar i krigen, spesielt nevnte han Sverige og Sveits, må delta i utryddingen av fascismen. De kan gjøre det ved å bekjempe all unnfallenhet og favorisering fra sine regjeringer overfor det fascistiske Tyskland. De må kreve at all leveranse av krigsmateriell og varer av verdi for krigføringen stanses. Videre må de kreve av sine regjeringer en grundig opprenskning av de fascistiske spionsentraler og agenter som opererer i de respektive land og energisk bekjempe alle som vil gi de fascistiske krigsforbryterne et tilfluktssted på sine lands territorier. Dessuten må de virke for at forbindelsen skal brytes mellom sine land og slike fascisttyrte land som Spania, Portugal og Argentina.

De synspunkter Kusnetsov framholdt vant konferansens alminnelige tilslutning.

Da Londonkonferansen trådte sammen ble det reist forslag fra den sovjetrusiske fagforeningsdelegasjon, som har 27 millioner faglig organiserte arbeidere bak seg, om å innby til konferansen også fra de tidligere fiendtlige land Italia, Finnland, Romania og Bulgaria samt en representant for fagbevegelsen som virker innen de befridde polske områdene. Spørsmålet, hvis prinsipielle betydning er meget stor, ble møtt med temmelig kraftig opposisjon fra engelskmennenes side. I reglementskomitéen som behandlet spørsmålet og la fram forslaget i sin rapport til konferansen, hadde engelskmennene, nordmannen Haugen og fagforeningsinternasjonalens sekretær, hollenderen Schevenels, stemt mot representasjon for polakkene, mens russerne, amerikanerne og franskmennene stemte for. Konferansen ble til slutt enig om å innby Italia, Finnland, Bulgaria og Romania, men representasjonsformen skal overprøves av reglementskomitéen. Spørsmålet er om konferansen kommer til å være samlet så lenge at alle disse land rekker å sende sin representant før den avsluttes.

Fagforeningskonferansen besluttet ikke å innby noen representant fra det befridde Polen.

I en tale på konferansen gikk sir Walter Citrine som representant for den britiske landsorganisasjon heftig mot forslaget om å innby delegater fra de tidligere fiendtlige stater, idet han hevdet at man ikke kjente disse fagforeningenes karakter. Den eneste unntakelsen måtte være Finnland. Citrine vendte seg også i talen mot et forslag angående den russiske landsorganisasjons stemmerett på konferansen, som han mente ville få altfor dominerende innflytelse på beslutningene. Talen hans var mer for den engelske regjeringas synspunkter enn for den engelske fagbevegelsens.

Den franske delegaten Louis Sailant framholdt i sin tale at franskmennene støttet forslaget om at de italienske fagforeningene skulle innbys til tross for at franskmennene hadde fått et dolkestøt i ryggen av Italia. Vi vegrer oss for å identifisere arbeiderklassen i noe land med det diktaturet som tidligere undertrykte arbeiderklassen, sa han.

Den sydamerikanske delegaten Lombardo Toledano framholdt at den nye faglige verdensbevegelsen måtte bygges

---

kende nazipressa. Og man splitter hjemmefronten. Hisser by mot land, den ene gruppe av befolkningen mot den andre, nå som det mer enn noensinne gjelder å holde sammen i kampen mot de nazistiske banditter.

Derfor, boykott nazipressa!

DÅRLIGE NORDMENN

Til «Friheten»s redaksjon kommer det en stadig strøm av klager over forholdene ved bedrifter og arbeidsplasser. Det er stort sett berettigede klager over formenn, overordnede funksjonærer og bedriftseiere. Endel av disse synes fremdeles å være totalt blottet for forståelse av situasjonens alvor. Klagene gjelder på den ene side tjenstiver og servilitet overfor tyske ordres og nazistiske tiltak, på den andre siden hensynsløs opptreden overfor arbeidere og funksjonærer. Dessverre er «Friheten»s spalteplass sterkt begrenset, slik at bare de verste utslag av dårlig holdning og uforstand kan regne med å bli inntatt, og disse også i sterkt begrenset form.

Denne gang gjelder det først og fremst endel forhold ved Vinmonopolet på Hasle. NS plaserte naturligvis en rekke av sine folk i ledende stillinger i Vinmonopolet. Istedenfor at det skulde være en soleklar plikt å motarbeide og isolere disse folkene, har endel folk i ledende stillinger, bl. a. en lagersjef og endel avdelingsledere stilt seg svært velvillig til forskjellige tiltak som er rettet mot bedriftens arbeidsstokk. Det nevnes rapportering, avskjed på grunn av lang sykmelding og inntak av kvinner for å frigjøre mannlig arbeidskraft til tyskerarbeid.

Husk hjemmefrontens paroler til alle nordmenn!

Enhver innsats vil bli husket, ingen svikt bli glemt.

«Friheten» har navn og adresse på en 8—9 kontrollører ved Oslo idrettsplasser og Ullevål stadion som melder seg til tjeneste ved NS- og tyskerstevnene. Vi gir disse foreløpig en advarsel.

Likedan to formenn ved Østbyes Skifabrikk Splittkein, hvor det for tiden arbeides med mineproduksjon for tyskerne. Disse karene har tidligere fått advarsel. Dette blir den siste.

Hellas. Den greske informasjonsminister Cartalis har gitt et gripende bilde av de redsler det greske folk har gått igjennom. Mer enn 600 000 grekere er sultet i hjel eller drept av SS under okkupasjonen. I de områder Bulgaria besatte er tallet 45 000. Under partisankampene har 10 000 partisaner mistet livet. Og i krigen mot Italia i 1940—41 falt 20 000 grekere. Det blir tilsammen 675 000 grekere. Et meget høyt tall for et lite folk. Intet annet sted i Europa har de allierte møtt slik grenseløs nød og elendighet som i Hellas.

Spania. Franco ror nå så knokene hvitner for å komme over i allierte farvann. Han skryter av sin nøytralitet og sitt allierte sinnelag. Og fyren er frekk nok til å slå frampå at han burde få være med på fredskonferansen!

Sovjetunionen. I et kommuniké av 16. november gir sovjetregjeringen noen grunnprinsipper for russisk utenrikspolitikk etter krigen. Disse prinsipper er: Fredelig forhold med alle stater uten hensyn til politisk system. Økonomisk samarbeid med alle stater på grunnlag av suverenitet, selvstendighet og likestilling for alle parter. Allianse med hver stat med formål å verne mot angrep på begge parter. Kategorisk avståelse fra imperialistisk ekspansjon på bekostning av andre stater. Og endelig en forsterkning av koalisjonen mellom frihetselskende nasjoner.

Kommunikéet er sikkert ment som et bra mønster for utenrikspolitikken også for andre land.

---

opp med blikket rettet framover og ikke på fordommer i fortiden.

Den russiske delegaten Tarasov uttalte at kongressen burde godta de tiltak som vedtas av de tre ledende allierte nasjoner om en internasjonal sikkerhetsorganisasjon. Den russiske delegasjon anser det påkrevet å pålegge Tyskland og dets tidligere allierte skadeserstatning. Den materielle skade Tyskland og dets forbundsfeller har forvoldt må godtgjøres. Det må vedtas åtgjerder for en langvarig okkupasjon av Tyskland. Krigsforbryterne må straffes hardt, nasjonalsosialistenes inntekter må konfiskeres og den tyske krigsindustrien må likvideres. All krigsproduksjon i Tyskland må stopes.

«Friheten» vil senere bringe leserne referat fra den internasjonale fagkongress i London.

Vi gjengir her førstesideartikkelen fra «Friheten»s spesialutgave. for Nord-Norge.

KRIGEN I NORD-NORGE

Da den røde armé rykket inn på norsk jord over Kirkenes, vakte det voldsom begeistring hos folket over hele landet. Og man regnet med at nå kommer invasjonen også vestfra og det er bare et tidsspørsmål når Norge er befridd fra de tyske okkupasjonstropper.

Særlig da tyskerne ga ordre til «den brente jords taktikk» trodde en at nå er tiden inne til handling så vel fra vest, som at bevæpning av folket i Norge ble en nødvendighet.

Kronprins Olav utløste stemningen, da han gjennom London-kringkasteren ga ordre til folk å organisere motstanden: Adlvd ikke tyskernes evakueringsordre. Stikk dere unna og saml dere i grupper. Velg en leder og redd det som er mulig. Angrip tyske patruljer som blir satt til å ødelegge norsk eiendom og anlegg. Sett alt inn på slukke branner. Er det ingen lovlige myndigheter til stede, så sørg for å opprettholde ro og orden. Hjelp dem som trenger det mest.

Folket har forsvarsvilje, de ønsker å gå til kamp mot de tyske horder, men våpen er en betingelse for kampens resultat.

Justisminister Terje Wold, som selv er finnmarking, uttalte seg i samme retning etter sin reise i de krigsherjede strøk der oppe. *Våpen og ammunisjon.*

Men folket her nord er vant til skuffelser, og vi har alltid måttet ta saken i vår egen hand. Det har også ført til resultat i det fredelige liv. Vi er nødt å gå den samme vei i krigstider, og det skal vise seg, at det også skal bringe resultater.

En snarlig aktiv innsats må organiseres for å forhindre videre ødeleggelser, og for å hindre tyskerne transporten fra Nord-Norge.

Nå blåser også nazistene til aktiv partisankamp mot det norske folk, og denne må møtes med forsterket innsats fra folket selv.

Det blir tunge dager for befolkningen over hele landet før frihetens time slår, men man kommer ikke forbi de ofre som kampen vil kreve, skal man få friheten tilbake. Friheten må erobres gjennom kamp. Den veien er gammel, og hver nordmann vet dette.

Vi kjemper for en bedre verden, en friere og lettere tilværelse for de kommende slekter enn hva tilfellet har vært hittil. Vi kjemper for å vinne freden!

Og vi sier med Nordahl Grieg:

Våre barn skal være frie, som vi selv
er frie menn.
Luften over Norge skal bli ren igjen.

LAKEIENE

De kom.iske fagforbundsledere med «landsleder» Fossum i spissen holdt for en tid tilbake et fagrådsmøte hvor en del saker ble diskutert og hvor det framkom endel uttalelser og opplysninger som fortjener et større publikum. Bl. a. uttalte «landsleder» Fossum at det var vanskelig og til dels umulig å få inn kontingenten til Næringssambandet, slik at dette bare var en organisasjon på papiret. Det er forresten noe alle vet, men det er bra å få det bekreftet fra det hold. Videre kom Fossum med den interessante opplysning at Reichskommissariatet har sagt bestemt fra at man ikke hverken må omtale eller arbeide for noe Arbeidssamband. Arbeiderne vil ikke ha det, og Reichskommissariatet vil ikke ha noe unødig uro på arbeidsplassene!

Men kom så ikke å si at landsforrædderne og klasseforræderne i Landsorganisasjonen ikke har noe å stå i.

Her må «landsleder» Fossum fly fra det ene tyske kontoret til det andre og stå med lua i handa nedmed dørа og motta ordre fra støvelknektene. Etterpå må de kom.iske lederne slåss med de norske naziministre, som vil at Finansdepartemanget skal bestemme over priser, lønns- og arbeidsvilkår, etter mønster av ekte kapitalistisk diktatur.

Foraktet av alle, ikke minst av sine bestøvlede herrer, forlatt av Gud og mennesker, driver de sitt håpløse puslespill, inntil den dag da leiken er slutt og alvoret og oppgjøret står for døren. «Landsleder» Fossum er allerede ferdig. De andre står for tur.

Men de fagorganiserte arbeidere øker og forsterker innsatsen i den illegale faglige bevegelse. De bryr seg ikke om hverken trusler eller lokketoner fra tyskerne eller deres lakeier lenger.